

گواتر کمکاری و پرکاری تیروئید

تألیف

دکتر فرهاد حسین پناز
متخصص داخلی، فرق تخصص غدد
عضو هیئت علمی دانشگاه

دکتر سید اصغر ساداتیان

زینب تمناپی
دانشجوی سال چهارم پزشکی

مرضیه بابایی
دانشجوی سال چهارم پزشکی

سیده هدی علویان
دانشجوی سال چهارم پزشکی

گواتر: کم کاری و پرکاری تیروئید / احمد ساداتیان .....
تهران : ما و شما ، ۱۳۸۱ .
۲ فصل : معرور ..... (شناخت بیماریها و توصیه های پزشکی ، ۲۳)
ISBN 964-8875-13-8 : ریان ۸۰۰۰

فهرستوبسی برپاس اطلاعات طبیه
کتابخانه: ص ۳۳

گروه کتابت و نشر

سید جعفر رضا ساداتیان

سید حسن ساداتیان

پاکبختی تیرآبادی

۱. تیروئید -- بیماریها ، ۲. تیروئید -- کم کاری ، ۳. تیروئید --
پرکاری ، ۴. گواتر ، ۵. افت ساداتیان ، معرور ، ۱۳۸۱ ، ... عنوان
RC ۶۵۵ / ۴۹ ۶۱۶ / ۲۲

۸۸۶-۲۰-۸۲

کتابخانه ملی ایران

تایپ و صفحه آرایی

مریم السادات صانعی

امور اجرایی، تعلیمات و پخش

آسید ابرالقاسم ساداتیان

سید جعفر ساداتیان

زهرآخیم زاده

عباس نجفی تیرآبادی

سید علی ساداتیان

روابط عمومی و بین الملل

سید حسن ساداتیان

سید جعفر ساداتیان

سید حسن ساداتیان

زینب سادات ساداتیان

شناخت بیماریها و توصیه های پزشکی (۲۳)

گواتر، کم کاری و پرکاری تیروئید

انتشارات ما و شما

گروه علمی انتشارات ما و شما

اول - پاییز ۱۳۸۴ ، ۲۰۰۰ نسخه

دانشگاه تربیت معلم

۸-۱۲-۸۸۷۵-۹۶۳

۸۰۰ تومان

نام کتاب

ناشر

تالیف

نوبت چاپ و تیراژ

چاپ و صفافی

شابک

قیمت

انتشارات ما و شما و مرکز پخش : گشتا، انتهای پیروزی شرقی تقاطع امانخانی پلاک ۱
تلفن: ۸۲۷۰۷۹۱ تلفن همراه: ۰۹۱۲۲۰۹۳۰۷۰ صندوق پستی: تهران ۷۸۸۸-۱۳۱۵۵

کلیه حقوق قانونی این اثر متعلق به انتشارات ما و شما بوده و هرگونه برداشت، ترجمه و تکثیر آن
ممنوع به لجاز کتبی می باشد

چرا آمده ایم؟!

راحت‌ترین راه برای توجیه بدبختی‌ها و مشکلاتمان (و شانه خالی کردن از بار مسئولیت)، محول کردن مسئولیت و مقصر دانستن دیگران است. اما در واقع امر، اکثر مشکلات، نابسامانی‌ها و ناراحتی‌هایی که بر ایمان پیش می‌آید، *غیر ما مسئول و مقصر هستیم*. قصور و کوتاهی ما چیست که فلان شخص یا مسئول، وظایف خودش را به خوبی انجام نمی‌دهد؟! گناه ما، عدم آگاهی از قوانین، راه‌های احقاق حق و روش جلوگیری از انحرافات است؛ اگر بیکار هستیم، گناه ما عدم آگاهی از وظایف مسئولین مربوطه (و در صورت لزوم بازخواست آنها)، عدم آگاهی از توانمندیهای خود و شرایط و امکانات در دسترس، عدم آگاهی از روشهای بالا بردن اراده و بهره‌وری اصولی از امکانات و عدم آگاهی از روشها و اصول کار و ... است؛ اگر نوجوان ما دچار انحراف، سستی و رخوت شده است، گناه ما عدم شناخت از خصوصیات طبیعی دوران نوجوانی و بکار بستن اصول علمی تربیت است؛ اگر دچار فشارخون یا عوارض آن می‌شویم، گناه یا قصور ما عدم آگاهی از علل بوجود آورنده فشار خون و روش‌های مقابله با استرس، اصول تغذیه صحیح و پیشگیری از آنها است، اگر ...! ... اگر ... و در یک کلام، اگر در زندگی احساس سعادتمندی و خوشبختی نمی‌کنیم، گناه ما جهل و نادانی است و همین بس که خدا به قلم، قسم یاد می‌کند. *آمده ایم تا چراغ راهنما باشیم.*

بجای اینکه به تاریکی لعنت بفرستید، پر خیزید و شمع روشن کنید

از کجا آمده ایم؟؟

۱۱ سال پیش با انتشار یک دوره دوازده جلدی از مجموعه شناخت بیماریها و توصیه‌های پزشکی در قطع جیبی با عناوین مختلف نظیر تب روماتیسمی، صرع، تب و تشنج، فواید و مضرات نور خورشید بر روی پوست، سرماخوردگی و گلو درد، پیوست، نفخ شکم، هیپاتیت و ...) متولد شدیم و تصمیم گرفتیم با همه قشرهای مختلف جامعه همراه شویم و با آنها دانسته‌های علم پزشکی خود را تقسیم کنیم. اما عوامل مختلفی از جمله کم لطفی و هجوم‌های منفی برخی، موجب شد توانمان برای ادامه کار تضعیف و اندیشه‌مان خاموش گردد. پس، برخلاف میل باطنی دست از کار کشیدیم. اما با گذشت زمان و پس از دریافت

نامه‌های پر مهر و محبت بسیاری از مردم، باور کردیم که خیلی‌ها تولدشان را فراموش نکرده‌اند و چشم به آثار ما دوخته‌اند. پس با دلگرمی و پشتوانه مردمی تصمیم گرفتیم، باشیم و این بار با کارشکنی و کوتاه نظری‌ها مقابله کنیم و سختی‌های راه را به جان خریده و تا حد امکان هموار کنیم.

به کجا می‌رویم؟!

بدین سان بود که با نگاهی نو بر آن شدیم، تا راهی پیدا کنیم ما و شما را به هم نزدیکتر سازد. لذا پایه‌های کاریمان را در انتشاراتی که پل ارتباطی ما و شماست طرح‌ریزی کرده و انتشارات ما و شما را تأسیس کردیم. انتشاراتی که قصد دارد در تمامی زمینه‌های علوم پزشکی، روانشناسی و مفاهیم علمی و اجتماعی مورد نیاز تمامی اقشار جامعه کتب مورد نیاز را تهیه و در دسترس عموم قرار دهد. بر آن هستیم تا با یاری شما، با ایجاد تشکیلات جانبی، کلاس‌های آموزشی رایگان، ارجاع بیماران به متخصصین، حمایت از مستمندان (در زمینه‌های خدمات پزشکی) و دهها طرح دیگر را به اجرا بگذاریم. همراهی و همیاری شما قوت قلب و چراغ راهنما خواهد بود، از آن محرومان سازید.

ما می‌توانیم

ما باید بتوانیم

اما با شما

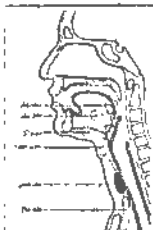
مدیر و صاحب امتیاز انتشارات ما و شما

دکتر سید اصغر ساداتیان

فهرست

فصل یک: تیروئید چیست و اعمال آن کدامند؟..... ۱۰

- ۱۰ - تیروئید چیست؟..... ۱۰
- ۱۰ - غده تیروئید در کجا قرار دارد؟..... ۱۰
- ۱۲ - آیا در حالت طبیعی تیروئید قابل رؤیت یا لمس است؟..... ۱۲
- ۱۲ - آیا ممکن است غده تیروئید در جای دیگری از گردن وجود داشته باشد؟..... ۱۲
- ۱۲ - آیا ممکن است فردی بطور مادرزادی تیروئید نداشته باشد؟..... ۱۲
- ۱۲ - وظایف و اعمال تیروئید چیست؟..... ۱۲
- ۱۳ - چه رابطهای میان ید و غده تیروئید وجود دارد؟..... ۱۳
- ۱۴ - ترشح هورمونهای تیروئید چگونه تنظیم می شود؟..... ۱۴

فصل دوم: اعمال و اثرات هورمونهای تیروئید ۱۶

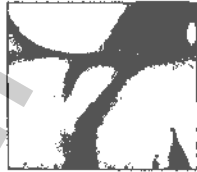
- ۱۶ - قلب و عروق..... ۱۶
- ۱۶ - دستگاه عصبی..... ۱۶
- ۱۶ - دستگاه گوارش..... ۱۶
- ۱۶ - عضلات..... ۱۶
- ۱۶ - بافت چربی..... ۱۶
- ۱۷ - بافت استخوانی..... ۱۷
- ۱۷ - آیا مصرف هورمونهای تیروئید برای درمان چاقی مناسب است؟..... ۱۷
- ۱۷ - پوست و مو..... ۱۷

فصل سوم: گواتر ۱۸

- ۱۸ - گواتر چیست؟..... ۱۸
- ۱۸ - چگونه متوجه شویم که گواتر داریم؟..... ۱۸
- ۱۸ - ندول تیروئید چیست؟..... ۱۸
- ۱۹ - از کجا معلوم می شود گواتر یا ندول تیروئید سمی است؟..... ۱۹
- ۲۰ - گواتر ساده (منتشر) یا غم باد..... ۲۰
- ۲۰ - غلل گواتر ساده..... ۲۰
- ۲۱ - کمبود ید..... ۲۱

- ۲۱ - - چه کسانی بیشتر در معرض کمبود ید (گواتر ساده) هستند؟.....
- ۲۲ - - آیا رابطه‌ای بین غم و گریه کردن با گواتر وجود دارد؟.....
- ۲۲ - - مواد غذایی گواترزا.....
- ۲۲ - - داروهای گواترزا.....
- ۲۲ - - آرث و ژنتیک.....
- ۲۳ - - آیا ممکن است کودکان نیز دچار گواتر ساده شوند؟.....
- ۲۳ - - علایم و نشانه‌های گواتر ساده.....
- ۲۳ - - آیا گواتر ساده ممکن است موجب کند ذهنی و اختلال رشد شود؟.....
- ۲۳ - - آیا گواتر ساده موجب افزایش وزن و چاقی می‌شود؟.....
- ۲۴ - - تشخیص گواتر ساده.....
- ۲۴ - - آیا برای تشخیص گواتر باید ساده نیاز به آزمایش است؟.....
- ۲۴ - - درمان گواتر ساده.....
- ۲۴ - - اگر گواتر را درمان نکنیم چه اتفاقی ممکن است رخ دهد؟.....
- ۲۵ - - درمان با نمک یددار.....
- ۲۵ - - آیا نمک یددار باعث کاهش اندازه تیروئید و برطرف شدن گواتر می‌شود؟.....
- ۲۵ - - آیا نمک یددار برای کودکان و زنان حامله بی‌خطر است؟.....
- ۲۵ - - چه کسانی نباید نمک یددار مصرف کنند؟.....
- ۲۶ - - مصرف نمک یددار بایستی تا چه مدت ادامه یابد؟.....
- ۲۶ - - چه غذاهایی منبع اصلی ید هستند؟.....
- ۲۶ - - آیا فرد مبتلا به گواتر از مصرف مواد غذایی گواترزا خودداری کند؟.....
- ۲۷ - - درمان با هورمونهای تیروئید.....
- ۲۷ - - آیا در صورت استفاده از هورمون تیروئید باید مصرف نمک یددار را قطع کرد؟.....
- ۲۷ - - درمان گواتر ساده به طریق جراحی.....
- ۲۸ - - گواتر ندولر یا گره‌دار.....
- ۲۸ - - آیا از روی ظاهر گردن می‌توان گواتر ندولر را از گواتر مولتی ندولر افتراق داد؟.....
- ۲۸ - - اهمیت گواتر ندولر در چیست؟.....
- ۲۹ - - بیماران با گواتر ندولر بایستی تحت چه بررسی و آزمایشاتی قرار گیرند؟.....

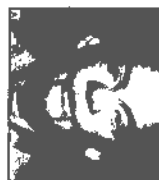

- ۲۹..... نمونه برداری از تیروئید با سر سوزن (FNA)
- ۳۰..... اسکن تیروئید
- ۳۱..... درمان گواتر ندولر
- ۳۱..... درمان ندول منفرد
- ۳۱..... درمان ندولهای متعدد
- ۳۱..... ید رادیواکتیو

فصل چهارم: کم کاری تیروئید در بالغین..... ۳۳

- ۳۳..... علل کم کاری تیروئید
- ۳۴..... علائم و نشانه های کم کاری تیروئید
- - آیا می توان از روی علائم و نشانه ها، کم کاری تیروئید را تشخیص داد؟..... ۳۴
- - در کم کاری اندازه تیروئید چه تغییری می کند؟..... ۳۵
- - آیا در کم کاری تیروئید فشار خون تغییر می کند؟..... ۳۵
- - آیا در کم کاری تیروئید ممکن است مشکل قلبی بروز کند؟..... ۳۶
- ۳۶..... تشخیص کم کاری تیروئید
- ۳۷..... درمان کم کاری تیروئید
- - چه مدت پس از شروع درمان علائم بهبودی ظاهر می شود؟..... ۳۷
- - درمان با داروهای تیروئید باید تا چه مدت ادامه یابد؟..... ۳۷
- - در رابطه با مصرف داروهای تیروئید چه نکاتی را باید رعایت نمود؟..... ۳۷
- - عوارض جانبی داروهای تیروئید..... ۳۸
- ۳۹..... کم کاری خفیف تیروئید
- - اهمیت کم کاری خفیف تیروئید در چیست؟..... ۴۰
- - آیا موارد خفیف کم کاری تیروئید باید درمان شود؟..... ۴۰

فصل پنجم: کم کاری تیروئید و حاملگی..... ۴۱

- - آیا فرد مبتلا به کم کاری تیروئید می تواند حامله شود؟..... ۴۱
- - اگر کم کاری تیروئید در دوران حاملگی درمان نشود، چه اتفاقی خواهد افتاد؟..... ۴۱
- - آیا علائم کم کاری تیروئید در دوران حاملگی متفاوت است؟..... ۴۱
- - آیا درمان کم کاری تیروئید در دوران حاملگی با سایر زمانها متفاوت است؟..... ۴۱

فصل هشتم: کم کاری تیروئید در نوزادان و کودکان..... ۴۲

۴۲..... کم کاری تیروئید در نوزادان

۴۲..... علت (یا علل) کم کاری تیروئید در نوزادان چیست؟

۴۲..... علائم و نشانه‌های کم کاری تیروئید

۴۲..... آیا همه نوزادان مبتلا به کم کاری تیروئید در همان اوایل تولد، علامت‌دار و

۴۲..... غیرطبیعی بنظر می‌رسند؟

۴۳..... اهمیت کم کاری مادرزادی تیروئید در چیست؟

۴۳..... برای اینکه نوزادان از خطرات کم کاری تیروئید در امان باشد، باید

۴۳..... چه کار کنیم؟

۴۳..... کم کاری تیروئید در نوزادان چگونه درمان می‌شود؟

۴۴..... کم کاری تیروئید در کودکان

۴۵..... علائم و نشانه‌های کم کاری تیروئید در کودکان

فصل هفتم: پرکاری تیروئید در بالغین..... ۴۷

۴۷..... چرا تیروئید پرکار می‌شود؟

۴۷..... بیماری گریوز

۴۸..... ندول سمی منفرد تیروئید

۴۸..... گواتر مولتی‌ندولر سمی

۴۹..... علائم و نشانه‌های پرکاری تیروئید

۵۱..... مشکلات چشمی در بیماری گریوز

۵۱..... آیا ممکن است گرفتاری چشمی بیماری گریوز به تنهایی وجود

۵۲..... داشته باشد؟

۵۲..... آیا بیرون زده گی چشم‌ها و حالت خیره گی چشم‌ها فقط در اثر بیماری گریوز

۵۲..... بوجود می‌آید؟

۵۳..... تشخیص پرکاری تیروئید

۵۳..... درمان پرکاری تیروئید

۵۳..... رژیم غذایی

۵۴..... کنترل و درمان پرکاری تیروئید

۵۴..... داروهای ضد تیروئید

۵۶..... درمان با ید رادیواکتیو

-- درمان با ید رادیواکتیو چگونه انجام می شود؟..... ۵۶

-- افرادی که تحت درمان با ید رادیواکتیو قرار می گیرند،

باید چه نکاتی را رعایت نمایند؟..... ۵۶

-- چه کسانی نباید تحت درمان با ید رادیواکتیو قرار گیرند؟..... ۵۷

-- درمان به طریق جراحی..... ۵۷

-- درمان گرفتاری چشمی..... ۵۸

-- التهاب تیروئید..... ۵۸

-- التهاب تحت حاد تیروئید..... ۵۸

-- التهاب مخفی تیروئید..... ۵۹

فصل هشتم: پرکاری تیروئید و حاملگی..... ۶۰

-- بیماری گریوز در حاملگی..... ۶۰

-- اثرات پرکاری تیروئید بر حاملگی و جنین..... ۶۰

-- چه دارویی در درمان پرکاری تیروئید در حاملگی مناسب است؟..... ۶۰

-- پرکاری تیروئید و درمان آن بر روی جنین چه اثراتی خواهد داشت؟..... ۶۰

-- تیروئیدیت پس از زایمان..... ۶۱

منابع..... ۶۲

